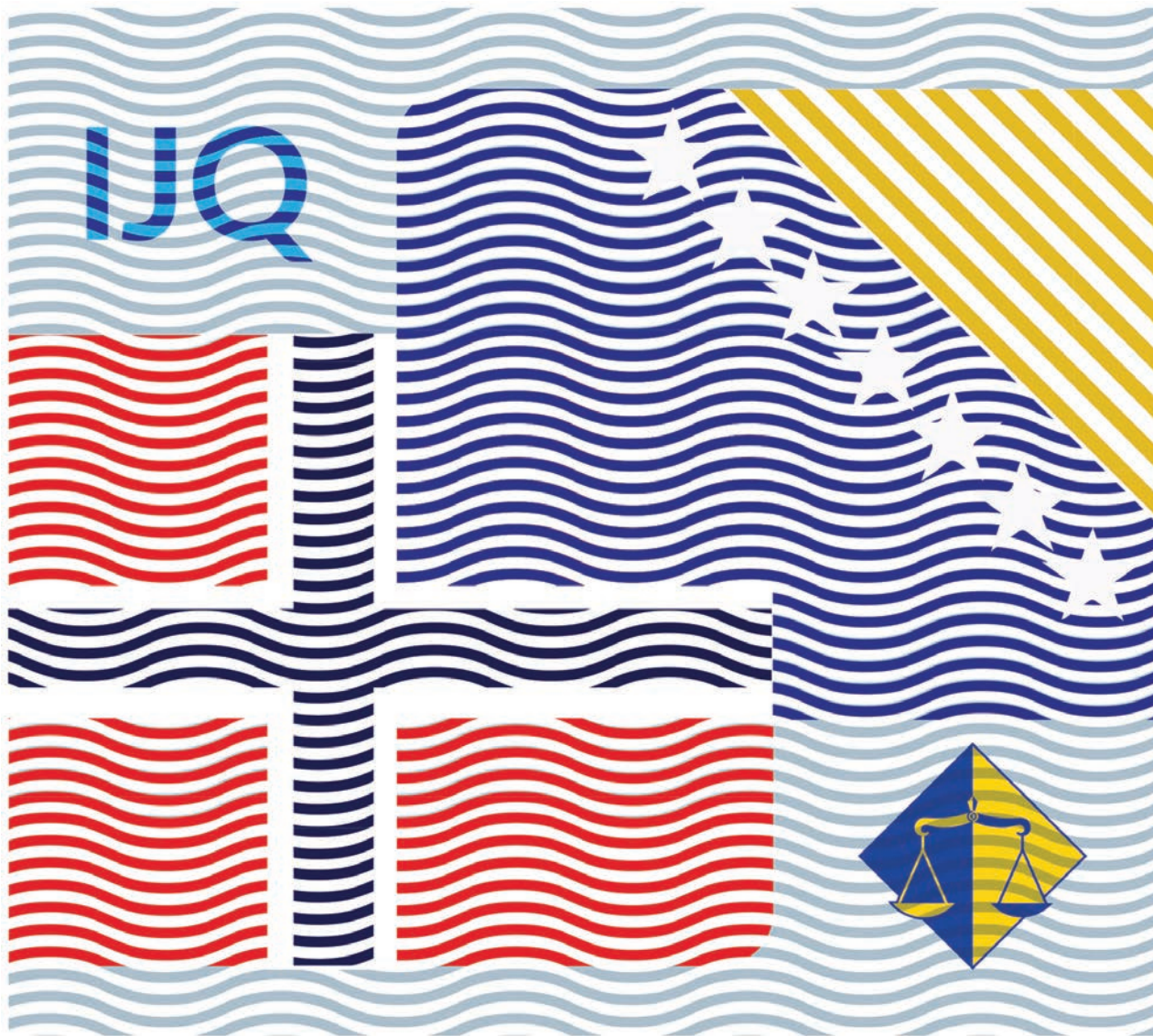

PROJEKT UNAPREĐENJA KVALITETA PRAVOSUĐA

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine
Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине
High Judicial and Prosecutorial Council of Bosnia and Herzegovina

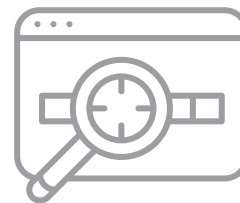
O PROJEKTU »UNAPREĐENJE KVALITETA PRAVOSUĐA«

Izgradnja kvalitetnijeg i efikasnijeg pravosuđa u BiH već godinama je u fokusu saradnje Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine i Vlade Norveške, a rezultati zajedničkih aktivnosti vidljivi su u brojnim oblastima.

Kvalitetniji i efikasniji rad sudova, kvalitetnije sudske odluke, digitalizacija pravosuđa, značajno smanjenje broja neriješenih predmeta i bolja infrastruktura pravosudnih institucija najznačajniji su rezultati nastali kroz aktivnosti koje je VSTV BiH realizovao kroz projekt »Unapređenje kvaliteta pravosuđa«, uz finansijsku podršku Vlade Norveške te u saradnji sa Sudskom administracijom Norveške, Sudskim vijećem Nizozemske i sudovima iz BiH.

Provođenje projekta »Unapređenje kvaliteta pravosuđa« direktno se reflektovalo na proces cjelokupne reforme pravosudnog sistema i dalo doprinos tom procesu jer je riječ o aktivnostima čija je realizacija dovela do značajnih promjena u nekim od ključnih oblasti za efikasniji i kvalitetniji rad pravosudnih institucija, prvenstveno sudova. Riječ je prije svega o aktivnostima koje su dovele do postizanja dugoročnih i održivih rezultata.

Glavni cilj Projekta je ojačati rad sudova kroz unapređenje upravljanja sudom, unapređenje kvaliteta sudskih odluka, uvođenje sistema mentorstva, unapređenje sistema za automatsku obradu podataka s ciljem smanjenja broja neriješenih predmeta i unapređenje infrastrukture pravosudnih institucija.

OSNOVNE INFORMACIJE O PROJEKTU

Donator:

Implementator:

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
Visoko sudbeno i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
Високи судски и тужилачки савети Босне и Херцеговине
High Judicial and Prosecutorial Council of Bosnia and Herzegovina

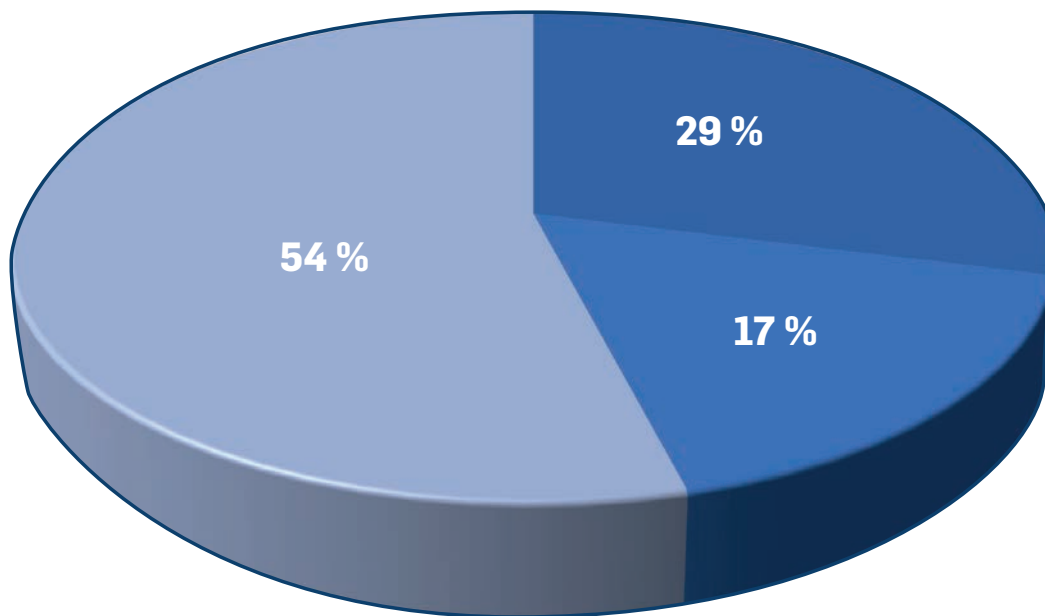

Partneri:

**NORWEGIAN COURTS
ADMINISTRATION**

STRUKTURA BUDŽETA PROJEKTA

- Unapređenje kvaliteta i efikasnosti rada sudova
- SOKOP II – Nova generacija sistema za elektronsku obradu komunalnih predmeta
- Izgradnja i opremanje pravosudnih institucija

HALIL LAGUMDŽIJA,

predsjednik Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH

Pravosudna zajednica u BiH je brojne izazove tokom godina prevazilazila uz podršku, predanost i istrajnost međunarodnih partnera.

Dugogodišnja saradnja s Vladom Norveške i zajednički rad rezultirali su vidljivim promjenama u pravosuđu, što je postavilo snažne temelje za daljnji napredak i ono što je za pravosudnu zajednicu izuzetno važno, vraćanje povjerenja javnosti u rad institucija.

Brojne aktivnosti koje VSTV BiH, ali i druge pravosudne institucije, realizuje kroz projekt »Unapređenje kvaliteta pravosuđa«, nedvojbeno su dio reformskih procesa pravosuđa u BiH koji su

nedvojbeno neophodni, ali istovremeno i izuzetno zahtjevni.

Pravosuđe je jedna od najznačajnijih sfera društva i svjesni smo da je funkcionalan pravni sistem jedan od osnovnih elemenata demokratskog društva, što nas obavezuje da još intenzivnije djelujemo u pogledu provođenja svih neophodnih reformi koje ka tome vode.

Nezavisno, kvalitetno i odgovorno pravosuđe cilj je kojem zajednički težimo i rezultati dosadašnjeg zajedničkog rada i saradnje pokazatelj su da smo na dobrom putu ka njegovom ostvarenju.

ADMIR SULJAGIĆ,

direktor Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH

Glavna uloga i jedno od strateških opredjeljenja VSTV-a BiH je jačanje i održavanje nezavisnosti, odgovornosti, efikasnosti, profesionalnosti i usklađenosti pravosudnog sistema, koji osigurava vladavinu prava u BiH.

Osigurati funkcionalan pravni sistem predstavlja izazov i za VSTV BiH, ali i ostale pravosudne institucije. Jedan od načina da se to ostvari za sigurno je saradnja institucija i njihova ujednačena efikasnost.

Kako bi osigurao efikasnost pravosudnih institucija i unaprijedio kvalitet njihovog rada, VSTV BiH u saradnji s međunarodnim partnerima realizuje brojne projekte koji imaju isti cilj, kreiranje stabilnog i funkcionalnog pravnog sistema BiH.

Jedan od njih sigurno je i projekt »Unapređenje kvaliteta pravosuđa«, koji kroz uvođenje promjene u radu sudova postavlja čvrste temelje za naredne korake u reformskom procesu. Imao sam zadovoljstvo biti direktno involviran u sve procese koje je sa sobom nosila realizacija ovog projekta i mogu neposredno potvrditi značaj iskustava drugih uspješnih evropskih sistema i iskustva i prakse iz Norveške za pravosuđe BiH.

Naša pravosudna zajednica se suočava s nekim elementarnim problemima, kao što su neadekvatni infrastrukturni uslovi, neujednačenost sudske prakse, nedostatak međuinstitucionalne saradnje i naš cilj je bio, kroz aktivnosti koje su Projektom predviđene, prevazići te izazove i u tome smo dobrim dijelom i uspjeti.

Tokom prethodne tri godine napravili smo značajne iskorake i promjene u radu sudova koje su bile neophodne za njihov kvalitetniji i efikasniji rad.

Rezultati nisu izostali niti tokom pandemije virusa COVID-19, koja se odrazila na sve sfere društva, ne samo u Bosni i Hercegovini, već u cijelom svijetu. Iako zatečeni novonastalom situacijom, u veoma izazovnim vremenima uspjeti smo pronaći načine da održimo kontinuitet u radu.

OSTVARENI REZULTATI

KVALITETNIJE UPRAVLJANJE SUDOM

- *Razvijene Smjernice za postupanje u parničnom postupku, čija je svrha ujednačavanje tumačenja odredbi Zakona o parničnom postupku u cilju veće procesne discipline i efikasnijeg sudskog postupka.*
- *U saradnji s CEST-ovima provedene edukacije za sudije i stručne saradnike.*

MENTORSTVO

- *Izrađen Okvirni program mentorstva za novoimenovane sudije i stručne saradnike u sudovima.*
- *Kreiran kurikulum obuke za sudije mentore u okviru izgradnje kapaciteta entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca te održana obuka edukatora koju su vodili edukatori Instituta za obuku sudija Nizozemske i članovi Radne grupe iz Norveške.*

IZRADA SUDSKIH ODLUKA

- *Izvršena analiza kvaliteta 100 nasumično izabranih presuda u parničnom postupku, na osnovu koje su stručnjaci sačinili izvještaj s najčešćim greškama i nedostacima analiziranih odluka.*
- *Izrađeni Priručnik i Smjernice za izradu sudske odluke u parničnim predmetima.*

MODERNIZACIJA I REKONSTRUKCIJA ZGRADA

- *Izrađena projektno-tehnička dokumentacija za rekonstrukciju Kazнено-popravnog zavoda „Miljacka” Sarajevo, za potrebe proširenja Kantonalnog suda u Sarajevu i Općinskog suda u Sarajevu. Na taj način bit će riješeno i pitanje smještaja sudske policije, kao i pristupa osobama s invaliditetom i pitanje energetske efikasnosti.*

DIGITALIZACIJA PRAVOSUĐA

- *Unaprijeđena digitalizacija pravosuđa kroz uvođenje II Generacije SOKOP-Mal sistema koji služi za elektronsko podnošenje i obradu komunalnih predmeta u prvostepenim sudovima u BiH.*

NEZAVISNOST, ODGOVORNOST I KVALITET PRAVOSUĐA

- *Započeta primjena ENCJ principa kod procjene nezavisnosti, odgovornosti i kvaliteta pravosuđa.*
- *Uspostavljena saradnja s Evropskom mrežom sudskih vijeća (ENCJ), kao krovnom institucijom koja promoviše i jača pravosudna vijeća Evropske unije.*

UNAPREĐENJE PROCEDURE IMENOVANJA, NAPREDOVANJA I OCJENJIVANJA SUDIJA

- *Izrađena Analiza testnih procedura i strukturiranog razgovora za prvi ulazak kandidata u pravosuđe.*
- *Kreirano 600 novih, dodatnih ispitnih pitanja koja će biti korištena prilikom organizovanja kvalifikacionog testiranja. Na taj je način baza ispitnih pitanja proširena za oko 21,5%.*

CILJ PROJEKTA

- *Jačanje rada VSTV-a BiH*

- *Unapređenje efikasnosti i kvaliteta pravosuđa*

- *Razvoj i implementacija nove generacije sistema za obradu podataka - SOKOP-Mal*

- *Unapređenje infrastrukture pravosudnih institucija*

KVALITETNIJE UPRAVLJANJE SUDOM I EFIKASNIJI PARNIČNI POSTUPAK

Pravosuđe Bosne i Hercegovine se dugi niz godina suočava s nedostatkom efikasnosti u provođenju parničnih postupaka, što je zabilježeno i u aktuelnim stručnim izvještajima o stanju u pravosuđu, zbog čega je kroz projekt »Unapređenje kvaliteta pravosuđa« radeno na uvođenju promjena koje vode ka unapređenju efikasnosti i kvaliteta parničnog postupka i jačanju rukovodne uloge predsjednika suda i predsjednika odjeljenja, što se direktno odražava i na efikasnost rada sudova.

Kao najznačajniji elementi procesa koji vode ka unapređenju procesa upravljanja sudom i unapređenju efikasnosti i kvaliteta parničnog postupka prepoznati su:

1. Jačanje saradnje između viših i nižih sudova

Zaključeni su memorandumi o saradnji između prvostepenih i neposredno viših drugostepenih sudova čime je stvoren institucionalizovani mehanizam za kontinuiranu saradnju, u cilju rješavanja operativnih problema u svakodnevnom radu.

2. Razvoj mehanizama za unapređenje tehnika vođenja parničnog postupka

U kontekstu unapređenja parničnog postupka, sudovi su razvili Smjernice za postupanje u parničnom postupku, čija je svrha ujednačavanje tumačenja odredbi Zakona o parničnom postupku s ciljem postizanja veće procesne discipline i efikasnijeg sudskog postupka. Prvostepeni sudovi počeli su i s primjenom kontrolne liste za ispitivanje tužbe i odgovora na tužbu te plana pripremnog ročišta, koji su također razvijeni u saradnji s partnerima iz Norveške i Nizozemske.

Pojedini sudovi započeli su i razvoj Smjernica za postupanje u izvršnom postupku, s ciljem ujednačavanja tumačenja odredbi Zakona o izvršnom postupku.

Ti dokumenti su namijenjeni kvalitetnijoj pripremi sudija u radu, što bi trebalo značajno olakšati i poboljšati rezultate njihovog rada.

»UNAPREĐENJE KVALITETE PRAVOSUĐA« – KVALITETNIJE UPRAVLJANJE SUDOM

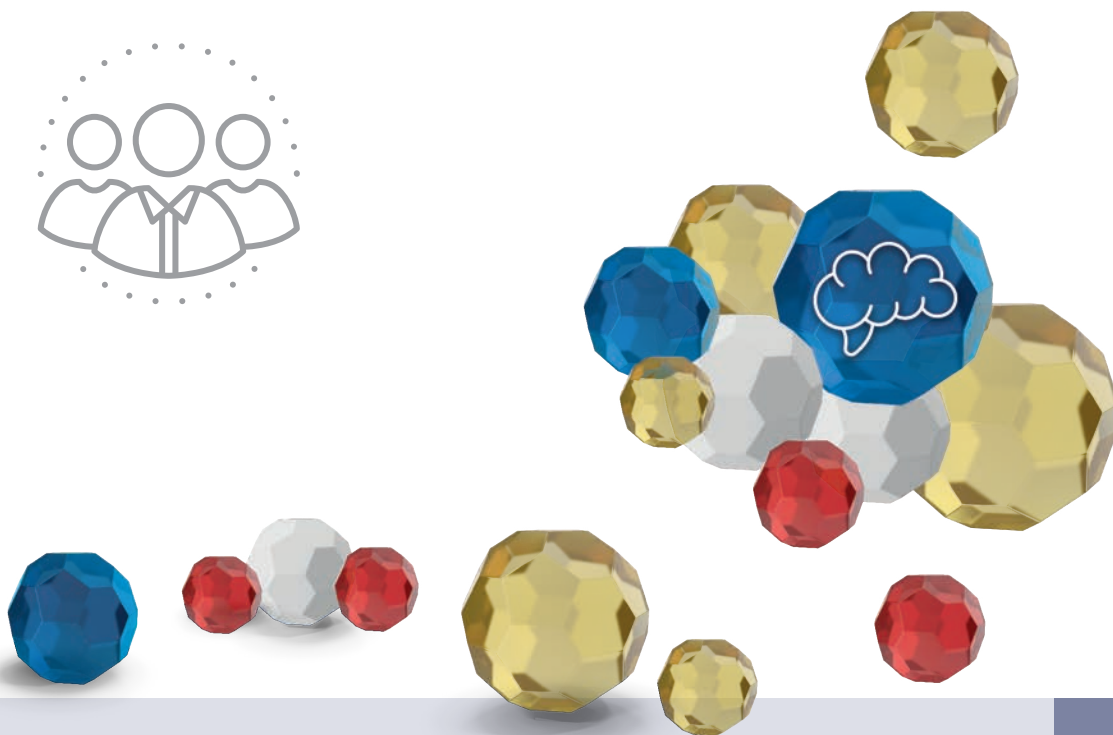

Rad na unapređenju efikasnosti i kvaliteta parničnih postupaka u sudovima u BiH

3. Dodatna edukacija rukovodilaca sudova i odjeljenja

Jačanje rukovodećih kapaciteta vršilo se u partnerstvu s Institutom za obuku sudija iz Nizozemske, kroz organizovanje posebnih obuka i dodatnih edukacija za predsjednike sudova i rukovodioce građanskih odjeljenja na temu vještina komunikacije, timskog rada i liderstva.

Aktivnosti koje se odnose na unapređenje procesa upravljanja sudom i predmetima realizovane su u 29 sudova u BiH, iako je prvobitno planom bilo predviđeno osamnaest sudova, a podrazumijevale su *peer-to-peer* saradnju sudija građanskog referata iz ciljnih sudova u BiH sa sudijama iz Norveške i Nizozemske, zemljama partnerima na Projektu. Sudije iz Norveške i Nizozemske su posjećivale ciljne sudove i sudijama iz BiH predstavljale iskustva najboljih evropskih praksi.

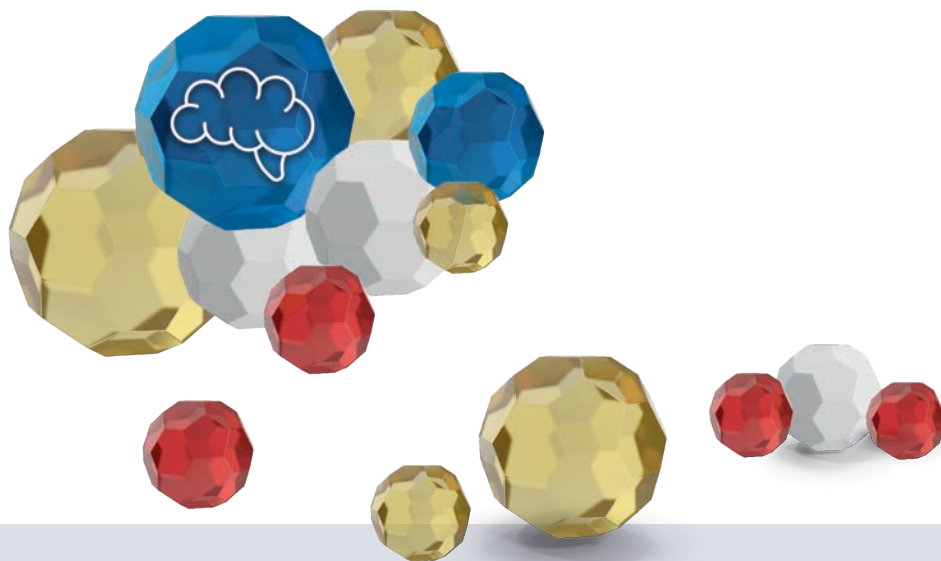
PRIKAZ AKTIVNOSTI KOJE SE ODNOSI NA UNAPREĐENJE PROCESA UPRAVLJANJA SUDOM I PREDMETIMA PO SUDOVIMA:

MENTORSTVO KAO DIO SISTEMA SAVREMENIH TEHNIKA SUĐENJA

Razvoj i uvođenje sistema mentorstva za novoimenovane nosioce sudske funkcije prepoznati su kao jedan od načina unapređenja rada sudija u okviru kojeg novoimenovane sudije dobijaju podršku od iskusnijih kolega. Taj sistem se uspješno primjenjuje u brojnim evropskim pravnim sistemima, a prvi rezultati uvođenja promjena već su vidljivi i u bh. pravnom sistemu.

Mentorstvo predstavlja svojevrsnu obuku koja se provodi na radnom mjestu i kojom se osigura-

va da novoimenovane sudije dobiju podršku iskusnijih kolega u vidu prijenosa znanja i iskustva, s ciljem razvijanja sudijskih vještina, uz dosljedno poštivanje principa nezavisnosti i samostalnosti sudske funkcije. Mentorstvo je isključivo proces razvoja vještina suđenja i ni u jednom segmentu se ne odnosi na podučavanje sudija o pravu i u potpunosti podržava principe nezavisnosti i samostalnosti sudije te doprinosi kvalitetnijem pravosuđu.

Razvoj i uvođenje Sistema mentorstva u sudove u BiH

U saradnji sa Sudskim vijećem Nizozemske i Sudskom administracijom Norveške u okviru uvođenja sistema mentorstva u sudove u BiH, urađeno je sljedeće:

- *kreiran je Okvirni program mentorstva za novoimenovane sudije i stručne saradnike u sudovima;*

- *provedena je analiza stanja i potreba nosilaca sudske funkcije za mentorstvom;*

- *tokom 2020. i 2021. godine u Općinskom sudu u Zenici i Osnovnom sudu u Banjoj Luci imenovani su sudije mentori, koji su radili s novoimenovanim sudijama, a uz savjetodavnu podršku članova Radne grupe iz Norveške i Nizozemske, inače sudija mentora u svojim državama;*

- *izrađeni su nacrti pravnih akata koji bi trebali činiti pravni okvir za mentorstvo: Nacrt izmjena i dopuna Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju i Nacrt pravilnika o mentorstvu za novoimenovane sudije i stručne saradnike koje imenuje VSTV BiH, čiji su sastavni dio Okvirni program mentorstva i provedbeni obrasci (individualni plan razvoja, individualni plan mentorstva, dnevnik mentorstva);*

- *provedene su konsultacije s nadležnim ministarstvima pravde;*

- *u cilju izgradnje kapaciteta entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca, izrađen je i kurikulum obuke za sudije mentore te su provedene specijalizovane obuke za grupe edukatora koji će u budućnosti obučavati sudije mentore.*

KVALITETNIJE I GRAĐANIMA RAZUMLJIVIJE PRESUDE KAO DIO PROMJENA U PRAVOSUĐU

Odluke sudova u BiH najčešće se ocjenjuju kao preopširne i bez adekvatne strukture, te uglavnom sadrže nedovoljno kvalitetna obrazloženja, što ih čini teško razumljivim strankama, a posebno ako se radi o strankama bez pravnih predznaka i pravnih zastupnika.

Utvrđivanje konkretnih nedostataka u strukturi, jeziku i pravnom obrazloženju sudskih odluka u parničnom postupku bio je prvi korak u uvođenju promjena u ovoj oblasti, koje su, prema brojnim pokazateljima, neophodne.

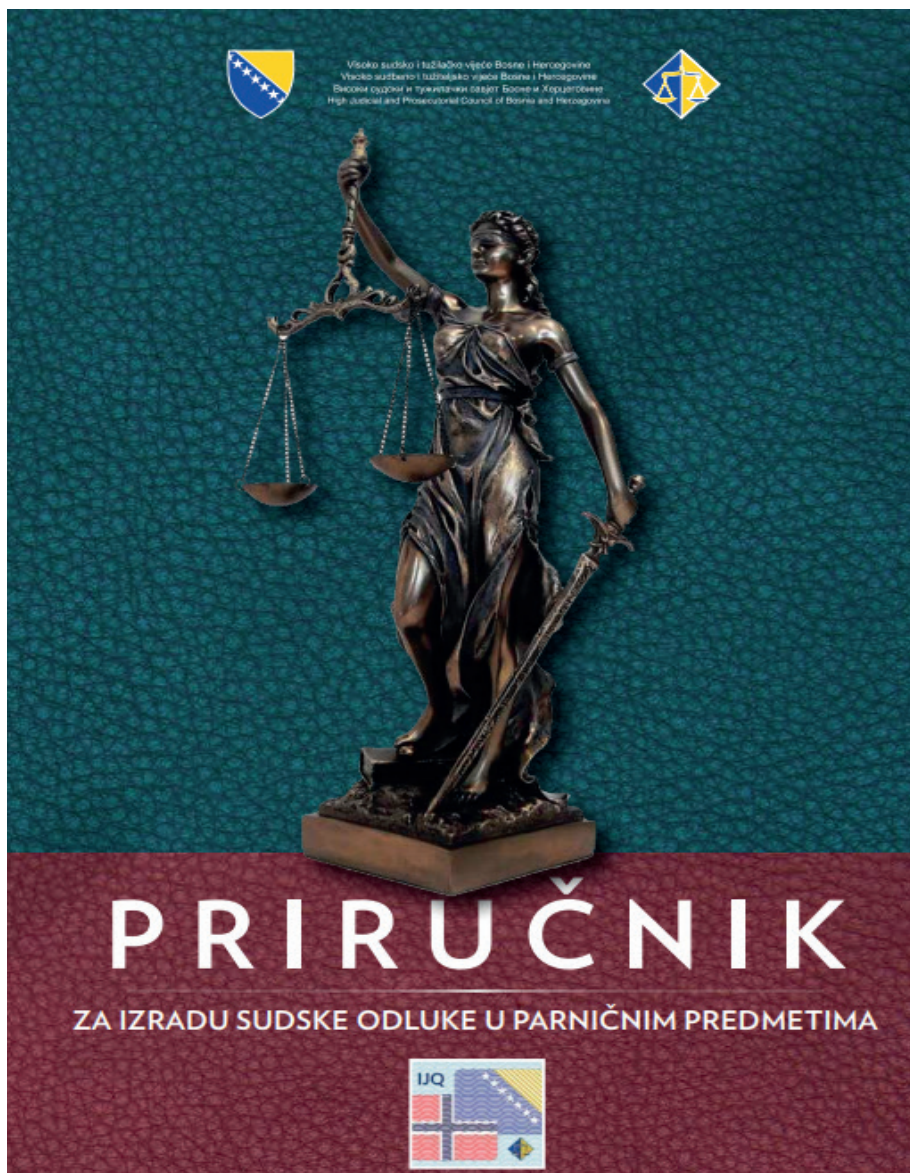
Kao početni korak utvrđivanja trenutnog stanja izvršena je analiza kvaliteta 100 nasumično izabranih presuda u parničnom postupku, na osnovu koje su stručnjaci sačinili izvještaj s najčešćim greškama i nedostacima analiziranih odluka.

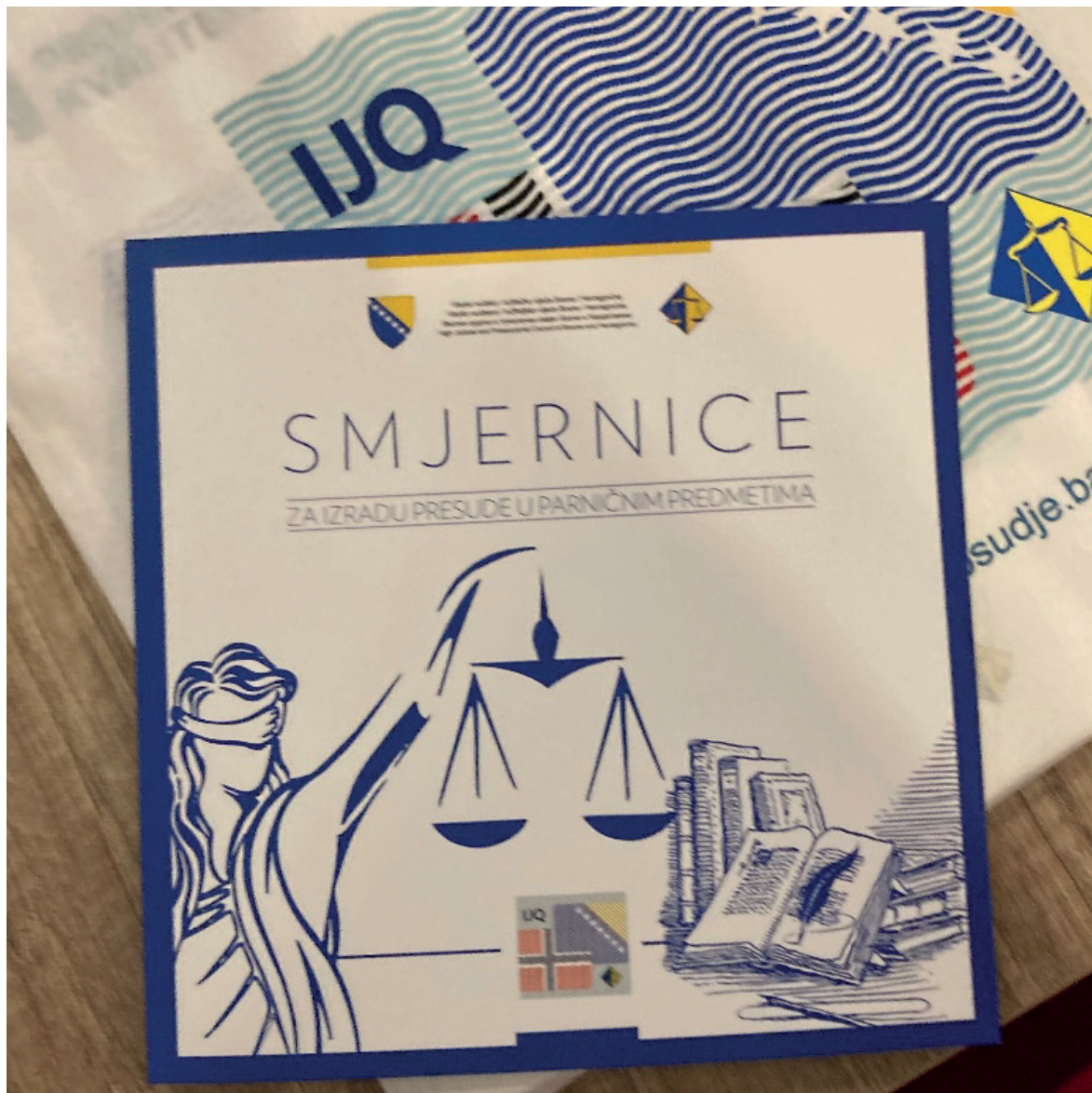
Na osnovu rezultata analize, kao jedan od mehanizama za unapređenje trenutnog stanja, izrađeni su Priručnik i Smjernice za izradu sudske odluke u parničnim predmetima.

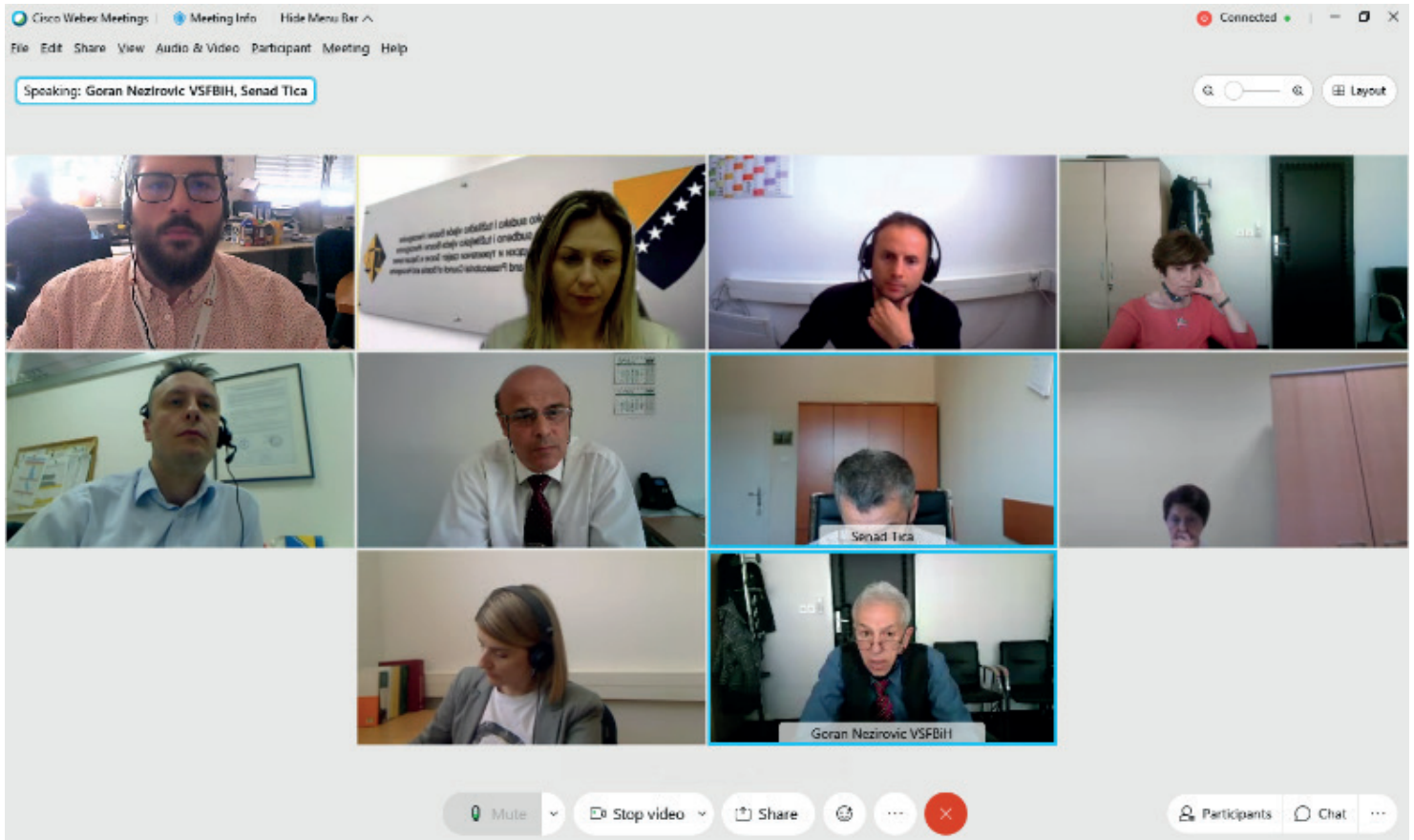
Kako bi se podržao proces uvođenja promjena i novih praksi u izradi sudskih odluka u parničnim predmetima, u saradnji s CEST-ovima, provedene su edukacije za sudije i stručne saradnike.

Stručni materijali, koje je VSTV BiH kreirao u saradnji sa Sudskom administracijom Norveške i Sudskim vijećem Nizozemske, pomoći će sudijama i stručnim saradnicima u sudovima da unaprijede tehniku izrade odluka te obuku sudija i stručnih saradnika.

Sastanak ekspertnog tima za kvalitet sudskih odluka

MODERNIZACIJA I REKONSTRUKCIJA ZGRADA PRAVOSUDNIH INSTITUCIJA

Bolji uslovi za rad, efikasnije pravosudne institucije

Pitanje nedostatka smještajnog kapaciteta pravosudnih institucija problem je s kojim se pravosuđe suočava već duži niz godina, a što se direktno odražava na njihovu efikasnost.

Upravo iz tih razloga, još od 2008. godine, VSTV BiH je razmatrao i u konačnici u partnerstvu sa donatorima i lokalnim vlastima izvršio renoviranje Palate pravde u Sarajevu, u kojoj su smještena dva najveća prvostepena i drugostepena suda u BiH, Kantonalni sud u Sarajevu i Općinski sud u Sarajevu.

Međutim nedostatak smještajnih kapaciteta je i dalje bio izražen. Stoga se pristupilo rješenju koje podrazumijeva preseljenje Kazneno – popravnog zavoda Miljacka u svrhu proširenja Kantonalnog suda u Sarajevu i Općinskog suda u Sarajevu.

Izrada projektne dokumentacije, koju je VSTV BiH osigurao kroz Projekat unapređenja kvalitete pravosuđa u dijelu koji se odnosi na modernizaciju i rekonstrukciju zgrada pravosudnih institucija, jedan je od ključnih preduslova za početak realizacije adaptacije prostora KPZ Miljacka za potrebe sudova.

Obnavljanjem prostorija KPZ Miljacka, Kantonalni sud u Sarajevu i Općinski sud u Sarajevu dobit će proširene prostorne kapacitete, što će udovoljiti dugoročnim potrebama ovih institucija.

Planirani građevinski radovi, uz proširenje postojećih kapaciteta, poboljšat će i funkcionalnu organizaciju prostora, pristup osobama s invaliditetom i energetska efikasnost.

Prema izrađenom projektu, pored sudova, biti će obuhvaćeno i rješenje pitanja smještaja sudske policije u smislu adekvatnog funkcionisanja sudova u okviru Palate pravde, posebno u pogledu procesuiranja krivičnih i prekršajnih predmeta.

Vrijednost projektne dokumentacije je 69.750,00 KM, a izvođenje radova trebalo bi biti finansirano sredstvima EU putem programa IPA 2019.

Rješenje budućeg vanjskog i unutrašnjeg izgleda postojeće zgrade KPZ „Miljacka“ predstavljeno je na jednom od održanih sastanaka svih relevantnih aktera uključenih u rješavanje problema smještajnih kapaciteta KPZ Miljacka i sudova.

Nabavka opreme

Dugogodišnja implementacija projektnih aktivnosti rezultirala je i potrebom za održivosti određenih aktivnosti i po okončanju projekta, stoga je bilo neophodno izvršiti reorganizaciju Sekretarijata VSTV-a BiH.

Naime, novousvojenim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u VSTV-u BiH, između ostalog, povećan je broj odjeljenja Sekretarijata VSTV-a BiH kao unutrašnjih organizacionih jedinica, tako da, prema novoj unutrašnjoj organizaciji, Sekretarijat VSTV-a BiH umjesto dosadašnjih devet broji četrnaest odjeljenja.

Također, neophodno je imati u vidu organizaciono odvajanje Ureda disciplinskog tužioca, Odjela za integritet i Odjela za imenovanja od strukture VSTV-a BiH, što bi imalo svoje implikacije i na prostornu organizaciju rada.

Imajući u vidu navedeno, kao i činjenicu da VSTV BiH nije raspolagao optimalnom količinom uredskog i drugog prostora, sredinom 2021. godine započeti su pregovori sa Sudom BiH u vezi s raspodjelom prostora unutar Komplexa pravosudnih institucija BiH a nakon iseljenja Tužilaštva BiH u novi objekt.

Tom prilikom je izvršena raspodjela kojom je VSTV BiH dobio dodatnih 1200 m² korisne površine.

U okviru Projekta osigurana su i sredstva u iznosu od oko 200.000 KM za opremanje novih uredskih prostorija VSTV-a BiH, što podrazumijeva nabavku namještaja, nabavku računarske i audiovizuelne opreme.

Izvještaj o fizičkom stanju pravosudnih institucija u BiH

U sklopu projekta »Unapređenje efikasnosti pravosuđa«, koji je finansirala Vlada Norveške, izrađen je izvještaj o fizičkom stanju pravosudnih institucija u BiH te napravljen okvirni prijedlog troškova adaptacije za svaki objekt posebno, koji je u velikoj mjeri poslužio Delegaciji EU u BiH te nadležnim ministarstvima pravde prilikom odabira lokacija za izvođenje radova u okviru programa IPA 2012–2015.

Kako su posljednjih godina i donatori i lokalne vlasti uložili značajna finansijska sredstva za potrebe poboljšanja uslova rada u pravosudnim institucijama, bilo je potrebno izvršiti ažuriranje podataka u izvještaju.

S ciljem dobijanja sveobuhvatne i ažurirane baze podataka o stanju objekata sudova i tužilaštava u okviru projekta „Unapređenje kvaliteta pravosuđa (IJQ)” u 2021. godini su organizovane posjete pravosudnim institucijama te prikupljanje

neophodnih informacija u svrhu ažuriranja Izvještaja. Izvještaj će, između ostalog, biti osnov za pravilno planiranje višegodišnjih kapitalnih ulaganja u pravosudnim institucijama u BiH.

DIGITALIZACIJA PRAVOSUĐA

Do povećanja naplate komunalnih preduzeća i rasterećenja rada sudova uz primjenu SOKOP-Mal sistema

Komunalni predmeti u bh. pravosuđu još uvijek čine 80% od ukupnog broja sudskih predmeta, što predstavlja dodatno opterećenje u radu sudova i značajno povećava broj neriješenih predmeta.

Kao jedan od načina smanjenja neriješenih predmeta prepoznaje se intenzivnija primjena Sistema za elektronsko podnošenje i obradu predmeta male vrijednosti, tzv. »komunalnih predmeta« (SOKOP-Mal), koji vodi ka bržoj naplati potraživanja komunalnih preduzeća te značajnom rasterećenju sudova.

Riječ je o sistemu koji se implementira u svim prvostepenim sudovima u BiH, a omogućava brže i ekonomičnije pokretanje i vođenje parničnog/ izvršnog postupka.

S obzirom na to da upotreba ovog sistema podrazumijeva da se razmjena sudskih pismena i podnesaka odvija elektronskim putem između suda i korisnika Sistema, to značajno skraćuje trajanje postupka te doprinosi uštedama u ljudskim i materijalnim resursima kao i skladišnom prostoru. SOKOP-Mal sistem je unaprijeđen u okviru projekta »Unapređenje kvaliteta pravo-

sudski svi veliki sudovi u BiH koriste ovaj sistem u svom radu.

U sudovima u kojima se primjenjivao, SOKOP-Mal se pokazao kao efikasan sistem za rješavanje komunalnih predmeta, a predmeti koji su bili u manualnim upisnicima su evidentirani u jedinstvenoj elektronskoj bazi. Zahvaljujući prednostima Sistema i rezultatima koje su postizali sudovi, Vijeće je donijelo Odluku o obaveznoj primjeni SOKOP-Mal sistema u svim prvostepenim sudovima u BiH.

Odluka je donesena s ciljem smanjenja broja komunalnih predmeta, osiguranja efikasnije i ekonomičnije obrade predmeta, stvaranja jedinstvene elektronske baze predmeta te uvođenja jedinstvenog načina procesuiranja komunalnih predmeta u pravosuđu u BiH.

Upravo je fokus jednog dijela aktivnosti koje su realizovane kroz projekt »Unapređenje kvaliteta pravosuđa« bio na širenju mreže korisnika SOKOP-Mal sistema. Na početku implementacije projektnih aktivnosti Sistem se primjenjivao u ukupno 26 prvostepenih sudova.

Trenutno Sistem koristi 45 prvostepenih sudova. Također, povećan je i ukupan broj otvorenih predmeta u Sistemu s početnih 1,2 miliona na 1.515.831, što predstavlja 84% od ukupnog broja izvršnih komunalnih predmeta u bh. pravosuđu.

U cilju unapređenja rada sudova i unapređenja Sistema i njegovih funkcionalnosti razvijena je i druga/nova generacija SOKOP-Mal sistema kao i niz novih funkcionalnosti koje uključuju web-aplikaciju prilagođenu i za mobilne uređaje i tablete. Posebna pažnja posvećena je segmentu sigurnosti.

Istovremeno, razvijena je i nova aplikacija koja omogućava jednostavan pristup predmetima za

izvršenike/tužene u postupku pred osnovnim/općinskim sudovima u BiH (SOKOP-public aplikacija za izvršenike).

Cilj navedenog razvoja bio je da izvršenici samostalno, putem pristupnog koda koji dodjeljuje sud odnosno SOKOP-Mal sistem, mogu pristupiti svojim predmetima i pratiti stanje predmeta po potrebi.

- *Uvedena II Generacija sistema za obradu podataka – SOKOP-Mal*

- *Proširen broj korisnika (prvostepenih sudova i pokretača postupka)*

- *Svi prvostepeni sudovi korisnici su SOKOP-Mal sistema*

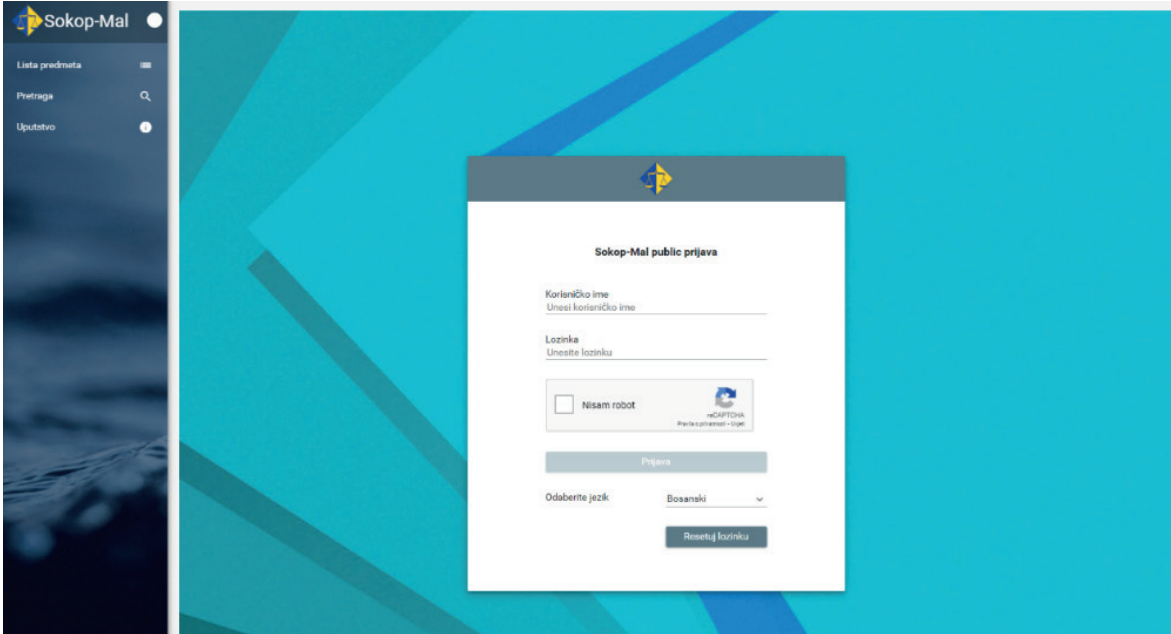
Izgled nove SOKOP-Mal aplikacije:

The screenshot displays the SOKOP-Mal application interface. On the left is a navigation menu with categories like 'Lista zadataka', 'Fonika (0)', 'JPK', 'Prijemci', 'Dokumenti', 'Dostave', 'Uplate', 'Administracija', 'Prijem podnesaka', 'ARBY', 'IDCEA', 'CMS', 'Izveštaji', 'Info', and 'Validacija'. The main area is divided into several sections:

- Search and Filter Section:** Includes tabs for 'Predmet', 'Dokument', 'Pokretač postupka', and 'Stranica'. Below these are various filters such as 'Broj predmeta', 'Broj Inicijalnog akta', 'Redni broj', 'Sudija', 'Sudski saradnik', 'Prijavnik', 'Izvištelj', 'Taksa inicijalna', 'Stanje predmeta', 'Status predmeta', 'Faza predmeta', and 'Inicijalni spis'. There are also date pickers for 'Datum inicijalnog akta', 'Datum izmjene', 'Datum od', and 'Vrijednost spora', along with dropdowns for 'SOKOP broj', 'Taksa odluka', 'Tražen premeštaj na lokaciju', and 'Lokacija spisa'.
- Search Results Section:** Features a 'Pretraži' button and a dropdown for 'Prikaži po: 100 predmeta, i sortiraj po'. Below this is a table with columns: 'Broj predmeta', 'Datum prijema', 'Pokretač postupka', 'Izvršenik / Tuženi', 'Adresa', 'Vrijednost', 'Taksa inicijalna', 'Taksa plaćena', 'Taksa odluka', 'Taksa plaćena', 'Stanje', 'Zadužen', and 'Predloženo pismeno'. The table currently shows 'Nema podataka'.
- Action Panels:** Three panels are visible at the bottom:
 - Kreiranje pismena:** Includes a checkbox for 'Sva pismena', a dropdown for 'Pismeno', and a 'Kreiraj' button.
 - Kreiranje poziva za plaćanje takse:** Includes a dropdown for 'Zahtjev: Obavijesti Poreskoj upravi o neplaćenju sudskoj taksi - RS' and a 'Kreiraj' button.
 - Promjena lokacije:** Includes a dropdown for 'Nova lokacija' and a 'Upuni zahtjev' button.

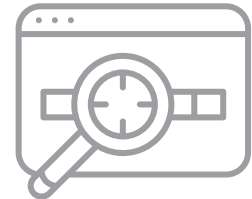

Izgled nove SOKOP-public aplikacije za izvršnike/tužene:

The image shows a screenshot of the Sokop-Mal public login application. On the left, there is a dark sidebar with the Sokop-Mal logo and three menu items: "Lista predmeta", "Pretraga", and "Uputstvo". The main content area has a teal background with a white login form in the center. The form is titled "Sokop-Mal public prijava" and contains the following fields and elements:

- Korisničko ime**: A text input field with the placeholder "Unesi korisničko ime".
- Lozinka**: A text input field with the placeholder "Unesite lozinku".
- Security**: A checkbox labeled "Nisam robot" next to a CAPTCHA logo and the text "Recaptcha - Pariti spornosti - 100%".
- Prijava**: A grey button labeled "Prijava".
- Odaberite jezik**: A dropdown menu currently showing "Bosanski".
- Resetuj lozinku**: A dark button labeled "Resetuj lozinku".

ANALIZA NEZAVISNOSTI, ODGOVORNOSTI I KVALITETA U PRAVOSUĐU PREMA KRITERIJIMA ENCJ-A

VSTV BiH i sudovi u BiH intenzivno rade na unapređenju nezavisnosti i odgovornosti te posebno na kvalitetu rada, pokazao je Izvještaj o nezavisnosti, odgovornosti i kvalitetu pravosuđa Bosne i Hercegovine, koji je rađen prema kriterijima Evropske mreže pravosudnih vijeća (ENCJ).

Težeći uspostavljanju pravosuđa koje je usklađeno s evropskom pravosudnom kulturom, VSTV BiH je, posredstvom projekta »Unapređenje kvaliteta pravosuđa«, ostvario saradnju s Evropskom mrežom sudskih vijeća, kao krovnom institucijom koja promoviše i jača pravosudna vijeća Evropske unije.

Rezultati i pomaci koje je VSTV postigao u implementaciji ove aktivnosti su od izuzetnog značaja

za instituciju. Naime, iskorištena je prilika da Vijeće primijeni alate ENCJ-a, upitnike i ankete i da posredstvom partnerskih institucija Sudske administracije Norveške i Sudskog vijeća Nizozemske ostvari saradnju s ovom evropskom institucijom bez obzira na to što BiH još uvijek nije odobren kandidatski status za EU te ona nije članica ENCJ-a, niti može aplicirati za status posmatrača.

Zahvaljući ovoj privilegiji i primijenjenim alatima procjene osnovnih postulata pravosudnog sistema, VSTV BiH bio je u prilici da izvrši objektivnu procjenu nezavisnosti, odgovornosti i kvaliteta rada pravosuđa prema kriterijima ENCJ-a i utvrdi prioritete za vlastiti rad i rad pravosudnih institucija, definiše djelotvorne mehanizme za ispunjenje utvrđenih prioriteta, te razmijeni pozitivne prakse sa Sudskom administracijom Norveške i Vijećem za pravosuđe Nizozemske.

Na osnovu uspostavljene saradnje, koristeći se navedenim metodama i alatima, kao rezultat navedene aktivnosti, koristeći principe ENCJ-a, izrađen je Izvještaj o nezavisnosti, odgovornosti i kvalitetu pravosuđa BiH 2018—2020 (u dalj-

njem tekstu: Izvještaj). Izvještaj, koji su izradili predstavnici Vijeća za pravosuđe Nizozemske, g. prof. dr. Frans van Dijk i Sarah Koolen MSc u saradnji s projektnim timom Sekretarijata VSTV-a BiH, daje pregled stanja bh. pravosuđa te identi-

fikuje oblasti rada VSTV-a BiH i pravosuđa koje nisu u skladu s evropskim standardima i koje zahtijevaju unapređenja i kao takav predstavlja osnov određivanja daljnjeg pravca djelovanja VSTV-a BiH.

Glavni nalazi Izvještaja ukazuju da je postignut određeni napredak u segmentu nezavisnosti, a pozitivnom se ocjenjuje i činjenica da VSTV BiH spada među nekolicinu pravosudnih vijeća u Evropi koja vrše procjenu kvaliteta sudskih odluka, a prostor za dodatno unapređenje kvaliteta prepoznaje se u pojednostavljenju postupaka, elektronskom podnošenju tužbe i elektronskim postupcima.

Istovremeno, Izvještaj ukazuje i da je progresivniji napredak, posebno u dijelu koji se odnosi na objavljivanje finansijskih izvještaja te imenovanja i napredovanja sudija, značajno uslovljen

djelovanjem i radom zakonodavne vlasti. Nalazi iz Izvještaja ukazuju i na postojanje negativne percepcije o nezavisnosti pravosuđa kao i na nedostatak povjerenja građana u rad pravosudnih institucija. Propusti su identifikovani i u oblasti odnosa s medijima, transparentnosti te objavljivanju podataka o imovini nosilaca pravosudnih funkcija.

Izvještaj se pokazao kao dobro korektivno i preventivno sredstvo koje je potaknulo potrebu održavanja tematskih sastanaka i između članova Vijeća i međunarodnih partnera, predstavnika Sudske administracije Norveške, Vijeća za pravosuđe Nizozemske i predstavnika ENCJ-a, kao i sastanaka s drugim učesnicima, profesionalnom zajednicom i međunarodnim partnerima, koji su rezultirali jačanjem međuinstitucionalne saradnje na unapređenju rada pravosuđa.

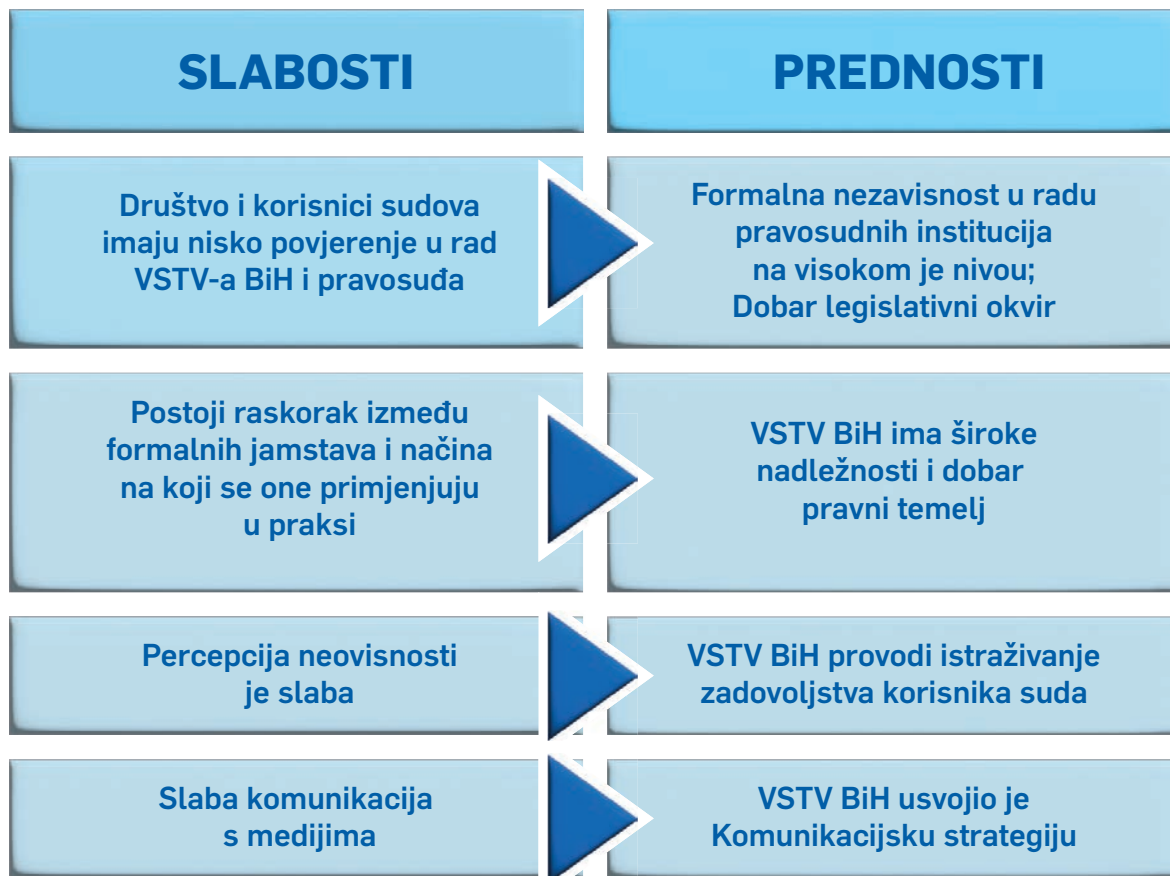
**NORWEGIAN COURTS
ADMINISTRATION**

**European Network of Councils
for the Judiciary (ENCJ)**

**Reseau européen des Conseils
de la Justice (RECJ)**

**Dijaloški sastanak predstavnika VSTV-a BiH,
Sudske administracije Norveške i Sudskog vijeća Nizozemske**

Odgovornost je uslov nezavisnosti

Proces koji je započet u toku IJQ projekta predstavlja polazni osnov za utvrđivanje i poduzimanje odgovarajućih mjera za postupanje po nalazima Izvještaja, te omogućava uspostavljanje mjerenja i praćenja eventualnog napretka rada VSTV-a BiH i pravosuđa generalno u procesu uspostavljanja evropskih standarda korištenjem instrumenata mjerenja ENCJ-a. Provođenje navedene aktivnosti omogućava uspostavljanje pravosuđa

koje je u skladu s evropskim standardima, interakciju s drugim pravosudnim vijećima EU koja omogućava uvid u naučene lekcije u vezi s pravosudnom reformom, uvid u načine unapređenja osnovnih principa pravosudnih sistema (nezavisnosti, odgovornosti, efikasnosti i kvaliteta), što će u konačnici uticati na jačanje nezavisnosti i odgovornosti VSTV-a BiH.

Primjena principa omogućit će ispunjenje i preporuka iz Analitičkog izvješća - Mišljenje komisije o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u Europskoj uniji kojim se ističe da je neophodno da institucija VSTV BiH oslikava vrijednosti i principe koje treba garantovati i da procese vodi tako što će biti primjer efikasnosti, odgovornosti i integriteta.¹

1 (JHA IND/EXP 62880, vremenski okvir misije: od 12. do 16. septembra 2016. godine, autor Izvještaja: Maria Giuliana Civinini, predsjednica Krivičnog odjela Suda u Livornu – Italija).

KVALITETNIJIM ODABIROM KANDIDATA ZA RAD DO EFIKASNIJEG PRAVOSUĐA

VSTV BiH kao nezavisni i samostalni organ ima zadatak da osigura nezavisno, nepristrasno i profesionalno pravosuđe zbog čega je neophodno raditi na kontinuiranom jačanju njegove uloge regulatornog tijela.

Unapređenje procedure imenovanja, napredovanja i ocjenjivanja sudija jedna je od nadležnosti VSTV-a, a jedan od osnovnih ciljeva i unapređenje ove oblasti.

Kao jedan od načina za efikasniji rad pravosuđa prepoznato je unapređenje procesa odabira kandidata za rad u pravosuđu. Izrađena je Analiza testnih procedura i strukturiranog razgovora za prvi ulazak kandidata u pravosuđe.

Stalna komisija za provođenje testnih procedura, strukturiranog razgovora i unapređenje postupka imenovanja usvojila je značajan broj preporuka iz navedene analize, a jedna od njih bila je i preporuka da se proširi baza ispitnih pitanja za provođenje kvalifikacionog testiranja.

Za izradu pitanja iz građanske, krivične i privredne oblasti predloženo je i izabrano osam stručnjaka koje čine sudije i tužioci entitetskih vrhovnih sudova, odnosno entitetskih tužilaštava, kao i sudija Višeg privrednog suda u Banjoj Luci.

Stručnjaci su izradili ukupno 600 dodatnih pitanja. Nova ispitna pitanja bit će unesena u bazu, javno objavljena i korištena prilikom organizovanja kvalifikacionog testiranja u toku 2022. godine.

Na taj način baza ispitnih pitanja proširena je za oko 21,5%, te će se tako ujedno implementirati i jedna od preporuka *Taiex ekspertske peer review* misije u Bosni i Hercegovini o procedurama i kriterijima za imenovanje sudija i tužilaca koja se odnosi na planiranje revizije, ažuriranje i daljnju implementaciju baze ispitnih pitanja.

KAKO DO SADA OSTVARENI REZULTATI

MENTORSTVO

- *Izrađen Nacrt pravnog i programskog okvira za mentorstvo*
- *Specijalizovani edukatori*
- *Kreiran model Smjernica za postupanje u parničnom postupku na osnovu kojih su kantonalni sudovi započeli izradu jedinstvenih Smjernica za pravosuđe kantona”.*

- *Program mentorstva primjenjivat će se u svim sudovima u BiH što će dugoročno doprinijeti kvalitetnijem radu sudija*
- *Obučeni edukatori prenosit će znanje na kolege*

UNAPREĐENJE
PROCESA UPRAVLJANJA
SUDOM I PREDMETIMA

- *Razvijeni stručni/edukativni materijali i program edukacije*

- *Ujednačene Smjernice za područje Federacije BiH*
- *Korištenje stručnih/edukativnih materijala u okviru programa entitetskih centara za kontinuiranu obuku nosilaca pravosudnih funkcija*

DOPRINOSE BUDUĆIM REFORMAMA U PRAVOSUĐU?

UNAPREĐENJE INFRASTRUKTURE PRAVOSUDNIH INSTITUCIJA

- *Stvoreni preduslovi za izvođenje radova na proširenju prostornih kapaciteta kantonalnog i općinskog suda u Sarajevu u zgradi KPZ »Miljacka«*

- *Riješen problem nedostatka prostornih kapaciteta što se direktno odražava na efikasnost rada pravosudnih institucija*

JAČANJE ULOGE VSTV-a

- *Unapređenje procesa odabira kandidata za rad u pravosuđu.*
- *Uspostavljena saradnja s Evropskom mrežom sudskih vijeća, kao krovnom institucijom koja promoviše i jača pravosudna vijeća Evropske unije*

- *Kreirano 600 dodatnih pitanja koja će biti korištena prilikom organizovanja kvalifikacionog testiranja*
- *Proces koji je započet u okviru IJQ projekta predstavlja osnov za utvrđivanje i poduzimanje odgovarajućih mjera za postupanje po nalazima Izvještaja, te omogućava uspostavljanje mjerenja i praćenja eventualnog napretka rada VSTV-a BiH i pravosuđa generalno u procesu uspostavljanja evropskih standarda*

SADRŽAJ

O Projektu »Unapređenje kvaliteta pravosuđa«	1
Halil Lagumdžija,	4
Admir Suljagić,	5
Ostvareni rezultati	6
Kvalitetnije upravljanje sudom i efikasniji parnični postupak	9
Kvalitetnije i građanima razumljivije presude kao dio promjena u pravosuđu	16
Modernizacija i rekonstrukcija zgrada pravosudnih institucija	20
Digitalizacija pravosuđa	24
Analiza nezavisnosti, odgovornosti i kvaliteta u pravosuđu prema kriterijima ENCJ-a	28
Kvalitetnijim odabirom kandidata za rad do efikasnijeg pravosuđa	33
Kako do sada ostvareni rezultati doprinose budućim reformama u pravosuđu?	34

